

časopisje komaj še zabeleži. Ali poleg bombe in vešal, ki sta postala znamenja carjeve države, stoji zdaj smrtni angelj, katerega kosa poseka tisoče glav: Lakota z vsemi svojimi grozovitostmi je napočila, se širja in sili nesrečni narod v jarem. . . Knez Lvov je posetil od lakote prizadete pokrajine in jih popisal. V svojem popisu pravi knez Lvov: „Tako je, kot da bi stali ob postelji umirajočega. Prebivalstvo životari od dneva do dneva, ob grizljivi kruha, brez upanja, da ostane do spomladi pri življenju. Letina je popolnoma ponesrečena. Kruha ni in krme za živino tudi ne. Kozolci so prazni. Na 1000 vrst dolgemu potu sem našel le v 11 vaseh malo žitja pri nekaterih kmetih. Kmetje pripovedujejo, da so lahko kar z rokami želi; na desjatinni polja so nabrali 1-2 puda; ovsna in ajde letos sploh niso videli. Živino in konje so morali kmetje za najnižjo ceno prodati. Za krmo so nabirali hrastovo listje. Posebno trpe novo naseljeni Tataři. Povsod je do kruha iz želoda. Mera želoda je stala najprve 4 kopeke, zdaj stane pud 45 kopek. In ta kruh jedo le enkrat na dan. Otrokom dajejo želodno moko z gorko vodo. Od take hrane izgledajo ljudje grozno; bleedi so, suhi, roke se jim tresajo in oči so upadle. Kmetje tožijo, da jim od tega „kruha lakote“ „srce gori“. In do nove žetve je še 7 mesecev. Vse je, kakor da bi izumrlo življenje. Tako knez Lvov. Ali se je čuditi, ako dvigne neznosna lakota kmeta, da se oboroži in pože bele gradove in pobije gosposke pijavke, ki so pribile kmetijski stan na križ večnega trpljenja?!

Nemški Reichstag (državni zbor) je vlada razpustila. Vlada je zahtevala nov kredit za kolonije v nemški južno-zahodni Afriki. Ali klerikalni centrum ter socialisti niso dovolili ta kredit. Vsled tega je vlada zbornico razpustila.

Genjenim naročnikom naznanjamo še enkrat, da prične izhajati „Štajerc“ s prihodnjo številko vsaki teden. Naročnina za tednik se zviša le za malo svoto, i. s. stane list na Avstro-Ogrskem za celo leto le 3 krome; za Nemčijo pa 5 kron; za Ameriko, 6 kron; za druge države primerno požitnim razmeram sploh za vse inozemske države pa 5 kron. Kakor doslej je plačati naročnino naprej. Posamezne številke stanejo 6 vinarjev. List bo izhajal vsak petek z datumom nedelje. Porabite božične praznike za agitacijo in razširjenje našega lista! Delujte neumorno za odino glasilo svobodomislelnega in naprednega ljudstva! Vsakdo naj pridobi vsaj enega novega odjemalca. Naročnina je tako majhna, da jo lahko vsakdo plačuje. Uredništvo in upravnštvo storita svojo dolžnost, — naj jo store in naročniki in prijatelji! Živeli naprednjaki!

Uredništvo in upravnštvo.

Dopisi.

Iz gornje Radgone. „Fihpos“ piše v 47. številki: „Mi vstajamo in vas je strah.“ Res je, da klerikalna neumnost vstaja, ali bati se je ni treba. Tudi pri nas v gornji Radgoni je ta neumnost dosti. Vsled nje dobita baje Kolarov Hanzek iz Polje in Zemlič iz Radine veliko medajlo od svetnika Ploja. „Fihpos“ je prinesel tudi resolucijo katero sta napravila Hanzek in Zemlič z nekaterimi hlapci, viničarji ter najetimi župani, ki so prinesli občinske pečate seboj. Pazite, gospodarji, da vam ta resolucija ne pride na gnoj, ker svinje hodijo, ker bi vam hitro pocrkale. Na shodu pri sv. Jurju je bil predsednik policijski Hanzek, ki se zdaj že postavi kakor koštrun, da ima deklo zdravo. Mogočni drugi govornik je bil Beingerl to je Zemlič iz Radenc. Možek je majhen, ali glavico pa ima; hitro je pozabil veliko škodo, katero je imel pred par leti trpeti, ko je bil slavni načelnik konzuma in so se mu jajce osmradile ter jih Nemci niso hoteli kupiti. Od tega časa ima veliko jezo na Nemce. Ali proti zaslužku od Nemcev se pač ne brani in zna takrat tudi nemško govoriti. Res škoda, da ni bilo več pametnih ljudi na onem zborovanju. Korošec je res prišel, le priljubljeni hofrat Ploj je izostal; menda ga je poslanec Stein preveč prestrašil. Škoda, kajti Ploj bi še par točk resoluciji pri-

stavil, da bi i naše kravé vedele, kako repe nositi. Razumemo žlobodranje pri sv. Jurju blizo g. Kunca, ki želi sodnijo, da postane kraj sv. Jurij trg, da dobi sodnijo, norišnico; ali kaj da je g. župnik pred leti sv. Jurja s kojnjom vred židovi prodal? Imajo res dohtarja plantavega in dohtarja zdavega, imajo guto za brizgalno, imajo slikarja, ki hitro hofrata naslika, velik hotel pri gospej Trstenjakovi, vse, vse imajo! In še nekaj bi rad vprašal: ali ste hoteli g. Winklerja za cenilnega moža postaviti? Korošec se je pač premislil, da se cenilnim možem ne plačuje toliko kakor njemu za kondukt; naj preje kaplan potegne 40 ali še več kron, kakor pa cenilni mož 6-8 kron, kadar se muči in hodi celi dan. O Hanzek in Beingerl, brez vaju bi se svet ostavil in zato le študirajta naprej, kaj vse bi se dalo še napraviti, če ne drugače, pa vsaj v papirnatih resolucijah. . .

Iz Poličan. Ko je bila občinska volitev pri nas v Poličanah in smo propali naprednjaki vsled klerikalnih zvijač in sleparij, — bilo je veselje v prvaškem Babilonu. Zdaj pa molče prvaški listi, ker so klerikalci v sosedni občini Pekel tako klavarno propadli. Niti eden klerikalec ni zlezal v odbor! Može-volilci so stali kot skala, kajti sprevideli so klerikalne sleparije. Ne Poličanski župnik, ne koštruvirt, ne šnops, ne smodke niso privedli do zmage. In veselo trdimo: klerikalna farizejska druhal propadla je za vselej! Slava, korenjaki Pekelčanje! Kdo je kriv, da smo mi v Poličanah propadli? Klerikalna sleparija, vrli, erenpurgerji, in — naša zaspanost. Ali to nič ne dè! Volitve bodo gotovo ovržene, ker oblast ne more trpeti takih sleparij. In pri novi volitvi bomo posnemali sosede Pekelčane ter klerikalcem mrtvaško pesem zapeli. Takoj po volitvi so volilci večinoma obžalovali, da so ubogali klerikalcem. Bili so omamljenjeni, kakor omami nesramna vlačuga nedolžnega mladeniča. . . Tedaj na svidenje!

Dobje pri Planini. Pač dobro, pravicoljubni „Štajerc“, da si označil Vurkelčevo delo v zadevi tožbe g. nadučitelja in poslanen kramarja Tonča, sicer bi župnik ne vedel kaj pridigovati. Tako pa vse je v nedeljo na prižnici opravičeval in trdil, da ti lažeš. Res pa je, da Vurkelc laže in celo druge na laž napeljuje. Kdor se z lažjo peča, kruha petla, pravi pregovor. To se Vurkelcu pač ne bo zgodilo, ali zgoditi se zna tistim, ki so sedli na njegov lim. Celu berati že Vurkelcu očitajo, kako to da moli: odpusti nam naše dolge, — ker dela le sovražstvo in zapeljuje ljudstvo v tožbe ter igra pričo. Pred kratkim je neko povedal, kako naj se moli očenaš, da bi bili ljubezen in mir med ljudmi. In veste, kaj je napravil Vurkelc s tem človekom? Zapevedal je svoji kuharici in dekli, da sta ga počakali na cesti s palicami in ga natepli. In prišel je še sam župnik ter zapovedal, naj se ga z vodo oblije. Take izgleda nam daje ta mož. Ni čuda, da se je govorilo in pisalo o njem, da je kot kaplan v Gornem Gradu iz neke kleti nočnega čuvaja Kolenca s samokresom obstrelil. Knezoškof mora imeti pač veselje s takim človekom. Mi pa govorimo in bomo govorili resnico in ker imamo še dosti gradiva, — zato na svidenje, g. Vurkelc.

Sp. Polskava, 18. nov. — Pretečeno nedeljo je obhajal tukaj debeli mož svoj god. Ime zamolčimo še zdaj, ker upamo, da se po boljša. Kupil je od mladeniča Kikeriki veliko raket in umetalnega ognja, katerega so zažigali sredi vasi. To je nevarno zlasti zdaj, ko imajo kmetje toli suhih reči po dvorišču. Kako lahko bi bil ogenj nastal v tem suhem vremenu! Debeli možek si je najel požarno brambo ki je sodelovala. Menimo, da bi se naj politična oblast pobrigala za take neumnosti. God se lahko slavi na drug, varen način. Po slavljju so gasili grla v krčmi. Zlasti Matiji je dopadla zastoj-pijača. Debeli možek je ledičen in se ne more oženiti, ker ga nobena ne mara. Ob času volitev se je pustil na svoje troške volit, — pa ima vendar smolo. Vsevedež.

Iz Ribnice na Pohorju, 27. nov. — Tu pri nas stanuje v gornem kamnolomu stara devica, ki čuje na ime Ana König. Ta sveta babura nosi tudi svetinjo na svojih zastarelih prsih. „Štajerca“ pa močno sovraži, kakor ga sovražijo vsi hinavci in tercijalke. Nekoč je prišel list na tukajšno pošto, naslovljen na dva delavca iz kamnoloma. 12letna šolarica je pri-

nesla list iz pošte. Tercijalska devica König pa ji je izrgala list iz rok ter ga vrgla v gorečo peč. To se je že zgodilo 5 krat! Kaj pravi k temu uredništvo? Sodnija mora vendar varovati tujo last!

Op. uredništva. Pismo Vam sporočimo, kaj Vam je storili. Takim po slabih farjih našuntanim baburam se mora odločno na prste stopiti! Vi delavci pa se držite vašega lista!

Sv. Jakob, fara Galicija pri Celju, 27. nov. — Ne moremo se našemu župniku drugače za vse dobrote zahvaliti kakor skozi ta list. Ljubi „Štajerc“, počasti torej našega dušnega pastirja, da bodo tudi drugi ljudje poznali njegovo junaštvo! Dne 7. okt. pri deseti maši nakrat župniku ni nekaj pasalo; morda ga je vzejala kuharica. Nakrat se obrne proti koru in zakriči: „Pevke, držite lape, ko ne znate pet; to ni prava pesem“. . . Seveda so se ljudje smejali kakor na sejmu. Prihodnjo nedeljo pa niso šle pevke več na kor. Ubogi organist se je moral sam matrati in peti. To pa fajmoštru zopet ni bilo všeč in zakričal je na kor: „No, zdaj ofnite lape!“ Dne 25. novembra je organist zadnjikrat igral. Navadno se po maši eno pesen poje, ali organist ni imel pevka. Igral je tedaj le z orgljami, fajmošter pa je letal po cerkvi semtertja; gori se ni upal, ker bi se lahko kaj pripetilo. Zato je šel pred oltar in — na koru se je orgljalo, pred oltarjem pa zvonilo, ljudje pa so si ušesa tiščali. Fajmošter, fajmošter, kaj delaš?! Jezen je bil fajmošter na organista, ker je ta kaplana na škofijo naznanil, češ da ima rad dekleta. Ta kaplan je zdaj v Hočah pri Mariboru. Toliko za danes. Fajmoštrov prijatelj.

Novice.

— 1907 —

Krogla se je zopet obrnila, — 365 dni in ravno toliko noči je preteklo, novi koledarji vise na steni, par sivih las imamo več na glavi, — in pogumno napišemo: novo leto 1907! . . . Dobro! Preštejmo glave in priznati moramo, da je marsikatera izginila! Sosed, tekem minulega leta si pokopal svojo ženo, vsa tvoja ljubezen je bila zamanj; zaspala je in sam si ostal. Meni je deca umrla, tebi stariši, tretjemu prijatelji. Vsem je prineslo preteklo leto veselja in žalosti, razkošja in trpljenja, blagosovili in kleli smo staro leto, — in zdaj stojimo in gledamo nazaj in premisslujemo: Koliko solz je steklo v neskončnost, koliko smeha je donelo po zraku, koliko neumnosti smo napravili in koliko težkega, krvavega dela smo izvršili. . . Zato pa bodi vse pozabljeno, prepri v družini, sovražstvo med sosed, zavist med sorodniki! Staro leto, je pokopano in z njim pokopljemo i vse to. . .

Zdaj pa k „Štajercu“! Dobili smo ob koncu leta celo vrsto čestitk in ni nam mogoče, odgovarjati vsakomur posebno. Dobili smo pa tudi izredno veliko novih naročnikov in stari odjemalci so storili v splošnem svojo dolžnost. Zahvalnjemo se vsem. Bratje, bodite prepričani, da velja naše srce in naše delo zvišeni misli kulture in napredka! Kot edino darilo damo svojim odjemalcem — tednik!

Vsem torej srečno novo leto!

Surovost Kadar „Fihpos“ ali njegova slavnoznana priloga „Naš Dom“ ne moreta naprej, pa zapojeta žalostno pesen o „nezaslišani surovosti“ našega „Štajerca.“ Spominjamo se pri temu lepe povestice: Potepuh je napadel moža, da bi ga oropal. Ali naletel je na napačnega; mož je bil močnejši in je potepuha prav pošteno presuval in prelasal. Potepuh je stokal in vpil: „Ali vas ni sram, da pretepravate slabotnejega človeka? Vi ste močnejši, pa me tepete“. . . Približno takšni junaki sedé v uredništvu naših priljubljenih prvaških listov. Ker smo jim povedali po kmetško, po štajersko resnico v lice, vpijejo na vse pretege: Vi ste močnejši, pa nas tepete, vsi ste — surovi. . . Zato jim hočemo danes prvi po gosposko odgovoriti, fino kakor mestne gospodične na plesnem venčku. Torej: Oprosti tisočkrat, velecenjeni „Dom“, da smo te sunili v rebra. Ali vsaka miš na Štajerskem vé, da je tvoj očka „Gospodar“ vpeljal „nezaslišano surovost“ v časopisje. Čitaj prvi letnik „Štajerca“ in v začetku ne najdeš nobene grobosti, celo dopise